

Міст. – 29.04.2022

Євген Клен

Міжнародні інституції допомагають Україні коштами та технічною підтримкою

<https://meest-online.com/ukraine/economy/mizhнародni-instytutsiji-dopomahayut-ukrajini-koshtamy-ta-tehnichnoyu-pidtrymkoyu/>

Завдяки потужній допомозі вдалося втримати від обвалу українську національну валюту гривню. Крім прямої фінансової допомоги, відбувається й технічна. П'ять міжнародних платіжних систем переказу грошей — Western Union, MoneyGram, Ria Money Transfer, Intellexpress і TransferGo — зробили безкоштовними та скасували комісію за переказ коштів до України. ГУР Міністерства оборони України з'ясувало, як російські банки, попри санкції, продовжують фінансувати війну проти України. Серед кредитних організацій є «Газпромбанк» і «Промсвязьбанк». Як зазначили розвідники, зокрема, вдалося встановити, що через «Газпромбанк» і «Промсвязьбанк» здійснюють закупівлі безпілотних літальних апаратів, комплектуючих для військової техніки і засобів радіоелектронної розвідки для підрозділів 47-ї танкової дивізії.

Завдяки потужній допомозі вдалося втримати від обвалу українську національну валюту гривню.

Грошей більше, ніж раніше

Станом на 1 квітня ц. р. українські міжнародні резерви становили 28,1 млрд USD, це на 2 % більше, ніж на 1 березня (27,5 млрд USD). Про це повідомив Національний банк України (НБУ). Резерви зросли передусім завдяки надходженню фінансування від міжнародних партнерів, яке компенсувало продаж валюти НБУ та платежі з обслуговування державного боргу. Загальний обсяг платежів уряду з обслуговування та погашення державного боргу в іноземній валюті становив 283 млн USD. Крім цього, у березні НБУ й український уряд сплатили 680 млн USD на користь Міжнародного валютного фонду (МВФ). Загалом минулого місяця Національний банк продав на валютному ринку 2 476 млн USD і викупив 748 млн USD. Тож чистий продаж валюти центробанком становить 1 728 млн USD.

Натомість МВФ відкрив спеціальний рахунок для прямої фінансової допомоги Україні з боку країн-донорів. Перший внесок у нього зробила Канада. А Європейська комісія надала Києву грант на 120 млн EUR в рамках загального пакету надзвичайної фінансової допомоги. Ці кошти спрямують у загальний фонд державного бюджету для фінансування найактуальніших видатків держави, зокрема, на соціальний захист громадян, забезпечення функціонування критичної інфраструктури та сектору безпеки. «Я вдячний Європейському Союзу й Європейській комісії (ЄК) за непохитну підтримку українського народу, зокрема, за глибоке розуміння ситуації, що склалася в Україні, й оперативність у прийнятті рішень», — зазначив Сергій Марченко, міністр фінансів України.

Водночас Світовий банк (СБ) готує пакет допомоги для України на 1,5 млрд USD. Про це повідомив Девід Малпасс, голова СБ. Він зазначив, що це стало можливим після того, як напередодні була схвалена допомога Міжнародної асоціації розвитку обсягом 1 млрд USD, а також виплата 100 млн USD Молдові. Посадовець уточнив, що цей транш допоможе Україні надавати критично важливі послуги, зокрема, забезпечити виплати медикам, пенсіонерам і в рамках соціальних програм.

Проте Сергій Марченко, міністр фінансів України, вважає, що цих коштів недостатньо. А вже у березні ц. р. витрати українського державного бюджету перевищили прибутки на 2,7 млрд USD й очікується, що у квітні та травні розрив збільшиться до 5-7 млрд USD на місяць; збитки для цивільної та військової інфраструктури вже склали 270 млрд USD, а порівняно з лютим ц. р., експорт знизився удвічі, імпорт — на понад дві третини.

Послуги стали доступнішими

Крім прямої фінансової допомоги, відбувається й технічна. П'ять міжнародних платіжних систем переказу грошей — Western Union, MoneyGram, Ria Money Transfer, Intelepress і TransferGo — зробили безкоштовними та скасували комісію за переказ коштів до України. PayPal тепер доступний для українців повною мірою, компанія скасувала на час російсько-української війни комісію за перекази й отримання коштів на свої картки Visa та Mastercard. Revolut відмовились від комісії за всі перекази в або з України, спростили процес відкриття рахунку та замовлення й доставчання картки (воно безоплатне у Польщі). Карткою сервісу можна користуватися у всій Європейській економічній зоні та Україні. Своєю чергою, ЄК репрезентувала схему обміну біженцями з України готівкових гривень на євро чи інші валюти держав ЄС, де вони перебувають. «Одна з невідкладних потреб біженців — це обмін їхніх гривневих банкнот на валюту тих країн, де вони перебувають. Ця пропозиція спрямована на створення скоординованого підходу між всіма державами-членами Європейського Союзу (ЄС), аби вони пропонували однакові умови обміну гривневих банкнот для тих, хто рятується з України», — йдеться в повідомленні. ЄК запропонувала встановити ліміт на рівні до 10 тис. грн на кожного біженця. Обмін мають проводити без комісії за курсом, який встановлює НБУ. Для обміну потрібно підтвердити, що людина користується тимчасовим захистом у ЄС. Кожна держава Євросоюзу домовлятиметься з банками, які беруть участь у схемі, про те, як вести облік осіб, які нею скористалися. Країни ЄС також домовлятимуться з НБУ про те, як той викуповуватиме гривневі банкноти в їхніх банків. Ця схема має працювати три місяці. Відтак у Wise зробили дешевшими перекази у гривні та відмовилися від усіх зборів і комісій для тих, хто переказує гроші на рахунки благодійних організацій (Червоний хрест, фонд «Врятуємо дітей», Save, Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців).

Польські банки BNP Paribas, Credit Agricole, Alior Bank, Bank Pocztowy, PKO Bank Polski, Getin Bank, mBank, Millenium Bank, Pekao SA, Santander Bank розробили спрощену процедуру відкриття рахунку без стягування комісій. А чеський банк CSOB у разі відкриття рахунку надає ще й допомогу в обсязі 2,5 тис. CZK.

У Молдові OTP Bank проводить валютні операції з українською валютою у своїх відділеннях, встановивши ліміт обміну до 3 тис. грн для одного клієнта на день. В Угорщині OTP Bank здійснює обмін готівкової гривні на угорські форинти в межах ліміту 15 тис. грн за одну транзакцію.

У Румунії Banca Comerciala Romana здійснює обмін гривні на леї. Громадяни України можуть обміняти гривні на суму до 1 тис. RON на одну особу, яка має дійсний закордонний паспорт. У Словаччині обмінювати гривні на євро почав Tatra Banka. Добовий ліміт на одну особу — 250 EUR. Під час обміну грошей необхідно надати дійсний закордонний паспорт.

В Австрії обмінювати готівкову гривню на євро можна у відділеннях Raiffeisen Bank (до 500 EUR на день) і Erste Bank Oesterreich (до 300 EUR на день), для цього потрібно мати дійсний закордонний паспорт. Raiffeisen Bank також анонсував появу послуги обміну готівкової гривні в Болгарії, Словаччині, Чехії, Угорщині та Румунії.

А минулого тижня Національні банки України та Польщі підписали меморандум про співпрацю під час війни. Він є основою для розширення співпраці двох країн у фінансовій і банківській сферах, а також сприятиме встановленню тісніших зв'язків між фінансовими регуляторами. «Я щиро вдячний вам і вашій команді за той величезний внесок у фінансову оборону нашої країни, який ви робите від початку вторгнення агресора в

Україну», — заявив Кирило Шевченко, голова НБУ, і нагадав, що Центробанк Польщі відкрив своп-лінію на 1 млрд USD для збільшення міжнародних резервів і підтримки макрофінансової стійкості України.

Дефолт для агресора

Телеканал CNN із посиланням на агенцію Standard & Poor's (S&P), повідомив, що РФ оголосила дефолт за своїм зовнішнім боргом. Адже не змогла здійснити виплати у доларах власникам облігацій. Москва намагалася заплатити рублями за дві номіновані у доларах облігації з терміном погашення 4 квітня, але інвестори на таке не погодилися, адже навряд чи зможуть конвертувати рублі в долари, еквівалентні сумам, необхідно сплатити.

Експерти пояснюють, що вибірковий дефолт оголошують, коли не виконане конкретне зобов'язання, але не за всім боргом. Відтак Москва має 30-денний пільговий період від 4 квітня для виплати коштів і відсотків, але S&P не очікує, що РФ виконає свої зобов'язання, враховуючи західні санкції, які підривають її готовність і технічні можливості дотримуватися умов.

Тож Росія наближається до першого в цьому столітті зовнішнього дефолту. Аналітики вказують на проблеми з російськими облігаціями РФ в страхуванні боргу. Це пов'язано з тим що в американських банках із російських рахунків перестали виплачувати доларові борги, обмеження в країні посилили, а РФ порушила умови двох облігацій і виплат інвесторам у рублях.

Дефолту в РФ західні експерти чекали одразу після вторгнення агресора до України. Тоді з країни вийшли масштабні гравці, а активи банків, компаній та олігархів заморозили. Значного удару завдало заморожування валютних резервів Центробанку РФ, що ізолювало країну від світової фінансової системи. Однак усе ще можливі несподівані повороти, до прикладу, оголошення платежу технічним або конвертування рублів у долари для кредиторів.

1998-го Росія вже пережила дефолт за внутрішнім боргом. Але за зовнішнім боргом це буде вперше після державного перевороту 1917 року. S&P уже знизил рейтинг РФ в іноземній валюті — тепер країна позначена статусом «вбірковий дефолт».

До слова

Головне управління розвідки (ГУР) Міністерства оборони України з'ясувало, як російські банки, попри санкції, продовжують фінансувати війну проти України. Серед кредитних організацій є «Газпромбанк» і «Промсвязьбанк». Як зазначили розвідники, зокрема, вдалося встановити, що через «Газпромбанк» і «Промсвязьбанк» здійснюють закупівлі безпілотних літальних апаратів, комплектуючих для військової техніки і засобів радіоелектронної розвідки для підрозділів 47-ї танкової дивізії (Муліно, Нижегородська область РФ). У ГУР звернули увагу, що «Газпромбанк» досі не відімкнули від міжнародної банківської системи SWIFT. Санкції щодо кредитної організації запровадила лише Велика Британія. «Цей банк є головною установою, через яку європейці проводять оплату за постачання російських енергоносіїв», — уточнили в розвідці.